

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/607/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614202517
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2614202517.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a členov senátu: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Martin Holič, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zast.: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti odporcovi: M. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., T. XXX, o zaplatenie 3.793,25 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Senica zo dňa 25. februára 2015, č.k. 6C/227/2014-42, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd návrh zamietol. O trovách konania súd rozhodol tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil citáciou § 524, § 479, § 657, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, ods. 2, § 2 písm. a), písm. b) a písm. d) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a vecne argumentoval tým, že pôvodný navrhovateľ Consumer Finance Holding, a.s. sa návrhom na začatie konania doručeným na Okresný súd Senica dňa 17.03.2014 domáhal, aby zaviazal odporcu zaplatiť mu sumu 3.793,25 Eur s príslušenstvom a náhrady trov konania. Svoj návrh odôvodnil tým, že s odporcom uzatvorili dňa 20.07.2010 zmluvu o pôžičke č. 5005938, na základe ktorej poskytol navrhovateľ odporcovi celkovú sumu pôžičky 5.005,50 Eur. Podľa zmluvy mal odporca splácať pôžičku v pravidelných 47 mesačných splátkach v sume 106,50 Eur, pričom odporca uhradil z tejto sumy len 460,24 Eur. Vzhľadom na to, že odporca porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku, resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas, navrhovateľ dňa 10.12.2010 listom - predžalobnou upomienkou vyzval odporcu k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo. Do dnešného dňa odporca dlžné splátky neuhradil. Celkový dlh odporcu predstavuje sumu 3.793,25 Eur, z ktorej sumy si navrhovateľ uplatnil aj úroky z omeškania.

Súd uznesením č.k. 3Ro/92/2014-21 zo dňa 11.08.2014 pripustil zmenu účastníka na strane navrhovateľa tak, že namiesto pôvodného navrhovateľa vstúpil do konania súčasný navrhovateľ. Súd z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu vyvodil ten právny záver, že návrh navrhovateľa nebol podaný dôvodne. Medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom došlo k platnému uzatvoreniu zmluvy o pôžičke č. 5005938. Z predmetnej zmluvy plnil navrhovateľ, ktorý poskytol odporcovi pôžičku vo výške 3.352,72 Eur, ktorú sa odporca zaviazal splatiť v 47 mesačných splátkach po 106,50 Eur. Celková suma, ktorú mal odporca navrhovateľovi uhradiť, predstavovala 5.005,50 Eur. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Súd mal z návrhu navrhovateľa a pripojených listinných dôkazov preukázané, že právny predchodca navrhovateľa vyzval odporcu

upomienkou zo dňa 10.12.2010, doručenou odporcovi 13.12.2010, aby uhradil dlžnú sumu v lehote do 3 dní od doručenia tejto upomienky. Právny predchodca navrhovateľa však neuviedol splatnosť poslednej nezaplatennej splátky zo dňa 20.11.2010 pred zaslaním upomienky na úhradu celého dlhu. Nakoľko však výzva bola datovaná dňom 10.12.2010, je zrejmé, že splatnosť tejto splátky nastala najneskôr deň pred týmto dňom, a teda premlčacia doba začala plynúť najneskôr odo dňa 10.12.2010. Keďže premlčacia doba podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka je tri roky, právo navrhovateľa vymáhať svoj dlh voči odporcovi sa premlčalo najneskôr dňom 10.12.2013. Nakoľko žaloba bola podaná na súde až dňa 17.03.2014, súd považoval pohľadávku navrhovateľa voči odporcovi za premlčanú. I keď navrhovateľovo právo na zaplatenie dlhu odporcom premlčaním nezaniklo, súd mu toto právo v dôsledku premlčania nemôže v súdnom konaní priznať. Súd prihliadal na premlčanie z úradnej povinnosti tak ako to ustanovuje § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Na základe uvedených skutočností súd žalobu zamietol.

O náhrade trov konania účastníkov súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a odporcovi, ktorý bol v konaní úspešný a patrila by mu náhrada trov konania, súd túto náhradu nepriznal, nakoľko odporcovi v konaní žiadne trovy konania nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že vyhovie návrhu a prizná navrhovateľovi náhradu trov konania., resp. navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a uplatnil si náhradu trov konania. Ako odvolacie dôvody uviedol nesprávne právne posúdenie veci a súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. S názorom súdu o premlčaní nároku sa odvolateľ nestotožňuje, nakoľko v predmetnej veci sa jedná o tzv. absolútny obchod, čo znamená, že na tento právny vzťah bez ohľadu na povahu jeho účastníkov sa spravuje Obchodným zákonníkom. To znamená, že aj v otázke premlčania je na daný vzťah potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka a to štvorročnú premlčaciu dobu, pri ktorej aplikácii návrh bol podaný v premlčacej dobe. V tejto súvislosti dal do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 MCdo 9/2014.

Ďalej odvolateľ má za to, že súd nemohol aplikovať § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, keďže predmetné ustanovenie nadobudlo účinnosť dňa 01.05.2014. Odvolateľ poukázal na článok 1 ods. 1 Ústavy SR ako aj na Nález Ústavného súdu z 24.05.1995 PL. ÚS 16/95, na článok 125 ods. 1 písm. a) ods. 4, na Nález Ústavného súdu z 08.03.2011 III. ÚS 348/06. Aplikáciou ustanovenia § 5b zákona na ochranu spotrebiteľa dochádza k značnému narušeniu princípov právneho štátu, k porušeniu zákazu diskriminácie a ďalšiemu porušeniu práv, keď právna úprava platná v Slovenskej republike do 30.04.2014 umožňovala spotrebiteľom brániť sa proti pohľadávke uplatnených po uplynutí premlčacej doby vznesením námietky premlčania. Bol názoru, že aplikáciou ust. § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa (prikázanie orgánom rozhodujúcim o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy /vrátane súdov/ ex offo prihliadať na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania) dochádza k značnému narušeniu princípov právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 1 ods. 2 Ústavy SR, k porušeniu zákazu diskriminácie podľa č. 12 ods. 1 a 2 Ústavy SR a čl. 3 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu ochrany pred svojvoľným zásahom štátnej moci zakotvanej v čl. 13 ods. 4 Ústavy SR, k narušeniu práva na majetok a ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 1. Dodatočného protokolu o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k porušeniu práva na prístup k nezávislému a nestrannému súdu podľa čl. 46 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 Listiny základných a práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a k porušeniu zásady rovnosti účastníkov súdneho konania garantovanej čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd. Aplikácia ustanovenia 5b zákona o ochrane spotrebiteľa na prebiehajúce súdne konanie bez ohľadu na to za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu do začatia konania, znamená zotretie princípov právnej istoty. Vzhľadom na uvedené nesúhlasil s právnym názorom vysloveným súdom prvého stupňa a právnym posúdením veci.

Odporca odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu navrhovateľa sa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.)

a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky na jeho potvrdenie v zmysle § 219 O.s.p.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správny skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p., odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov prvostupňového súdu odchyliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

Odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že pri vyhodnotení vykonaného dokazovania každého z vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach bolo v konaní dostatočným spôsobom preukázané, že návrh navrhovateľa bolo správny zamietnuť.

Odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.).

Z obsahu spisu vyplýva, že zmluvou o pôžičke zo dňa 20.07.2010 uzatvorenou medzi Consumer Finance Holding, a.s. ako pôvodným veriteľom a odporcom ako dlžníkom poskytol pôvodný veriteľ odporcovi pôžičku vo výške 3.352,72 Eur. Odporca sa zaviazal splatiť pôžičku 47 mesačnými splátkami vo výške 106,50 Eur. Celková suma pôžičky bola dohodnutá na 5.005,50 Eur (t.j. 47 splátok po 106,50 Eur). RPMN bola 24%, priemerná hodnota RPMN bola 20,72%, ročná úroková sadzba činila 24%. Pôvodný veriteľ vyzval odporcu výzvou zo dňa 10.12.2010 na úhradu dlžnej sumy vo výške 4.866,95 Eur do troch dní od doručenia upomienky, pričom upomienku odporca prevzal dňa 13.12.2010. Zmluvou o postúpení pohľadávok uzatvorenou pôvodným veriteľom Consumer Finance Holding, a.s. ako postupcom a spoločnosťou EOS KSI Slovensko, s.r.o., ako postupníkom dňa 10.06.2014 navrhovateľ v zmysle prílohy k zmluve nadobudol pohľadávku voči odporcovi uplatňovanú v tomto konaní. Podľa priloženého prehľadu splátok, odporca uhradil celkovo sumu 460,24 Eur. V zmysle tohto prehľadu navrhovateľ odporcovi účtoval sankcie označené ako „pokuty za omeškanie“ celkovo v sume 435,01 Eur. Navrhovateľ si teda celkovo návrhom uplatňuje sumu 3.793,25 Eur.

Odvolateľ namietal, že súd prvého stupňa nepostupoval správne, keď otázku premlčania posúdil podľa ustanovení Občianskeho zákonníka.

Zákon č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy úpravu premlčania vôbec neobsahoval, pričom takáto úprava je obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v ust. § 387 a nasl. Obchodného zákonníka a ust. § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka. Právna úprava premlčania obsiahnutá v Občianskom zákonníku je pre spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ ani nemôže vzdať. S poukazom na to, aj napriek tomu, že v danom prípade ide o zmluvný typ upravený v zmysle § 497 až § 507 Obchodného zákonníka, s prihliadnutím na to, že ide o zmluvu spadajúcu pod režim Zákona o spotrebiteľských úveroch, bolo dôvodné predmetnú zmluvu posudzovať podľa citovaného zákona, ako aj ustanovení Občianskeho zákonníka, a to i v otázke premlčania práva navrhovateľa. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že hoci má zmluva o spotrebiteľskom úvere charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť Občiansky zákonník, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Z hľadiska poradia aplikovateľnosti v prípade spotrebiteľských zmlúv Obchodný zákonník celkom alebo z časti musí ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, t.j. aplikácii Občianskeho zákonníka. Normy obchodného práva sú totiž v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie.

Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v ktorej jedným zo zmluvných strán je spotrebiteľ), premlčuje sa nárok na peňažné plnenie (z uvedeného zmluvného vzťahu) v 3-ročnej premlčacej dobe v zmysle

ust. § 101 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Citované ustanovenie preto ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu priaznivejšie. Preto súd prvého stupňa pri skúmaní otázky premlčania správne aplikoval občianskoprávnu úpravu ohľadom dĺžky premlčacej doby, ktorá je priaznivejšia pre odporcu ako spotrebiteľa. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi pôvodným veriteľom a odporcom je tzv. absolútnym obchodno-závazkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý sa vyskytuje tak v občianskoprávnych ako aj v obchodnoprávnych vzťahoch.

Nemožno opomenúť ani ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútného obchodno-závazkového vzťahu, ktorý je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchyliť od občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania, ktorá je na prospech spotrebiteľa na rozdiel od právnej úpravy premlčania v Obchodnom zákonníku. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy.

Je preto potrebné uzavrieť, síce nepopierajúc povahu úverovej zmluvy ako absolútného obchodu, na otázku premlčania je však potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené aj v aplikačnej praxi súdov (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.01.2011 sp. zn. 5MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.11.2011 sp. zn. 17Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.06.2013 sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2012 a 6Co/81/2012), ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení pod sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. júna 2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že Občiansky zákonník bude použitý, pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania, otázky úpravy ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne, aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Hoci účinnosť tohto ustanovenia bola posunutá až na 1. apríl 2015, predmetné ustanovenie poníma výkladový status a jeho cieľom je iba *expressis verbis* vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské záväzky. V súvislosti s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.03.2013, sp. zn. 6 MCdo/4/2012 súd uvádza, že Najvyšší súd SR v posudzovanej kauze nevyslovil právny názor, že na premlčanie nárokov vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv sa nepoužije úprava priaznivejšia pre spotrebiteľa napr. občianskoprávna v zmysle ust. § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd aj v danom prípade upriamuje pozornosť aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014, podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktorý namietal postup prvostupňového súdu aj odvolacieho súdu, ktoré oba zhodne v spore zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere aplikovali ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 a na premlčanie aplikovali § 101 Občianskeho zákonníka. (por. rozsudok KS Trnava 24Co/789/2014 zo dňa 9. septembra 2015)

Odvolateľ tiež namietal, že súd prvého stupňa nepostupoval správne, keď aplikoval ust. § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 01.05.2014. Odvolací súd sa s touto odvolacou námietkou nestotožňuje.

V danom prípade síce odporca nenamietal premĺčanie uplatneného nároku navrhovateľom, v zmysle súdom prvého stupňa správne aplikovaného ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 bolo potrebné aj bez návrhu, t.j. ex offo prihliadnuť na premĺčanie uplatneného nároku, ktoré má za následok už bez ďalšieho nevyhnutnosť zamietnutia návrhu veriteľa. Premĺčanie nároku sa stalo skutočnosťou, ktorá bráni tomu, aby súd veriteľovi jeho právo priznal.

Na základe zákona č. 102/2014 Z.z. (článku VIII.) došlo k novele zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene ďalších zákonov, na základe ktorej bolo prijaté nové ustanovenie § 5b, podľa ktorého, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premĺčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keby inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Podľa článku XIV. zákona č. 102/2014 Z.z., predmetné ustanovenie vstúpilo do účinnosti od 1. mája 2014. V § 29b zákona č. 102/2014 boli prijaté prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 01.05.2014, nie však k novoprijatému ustanoveniu § 5b citovaného zákona. Právny názor, podľa ktorého by sa v danom prípade mohlo jednať o neprípustnú retroaktivitu účinkov novelizovaného zákona č. 250/2007 Z.z. a tým súvisiaceho zásahu do právnej istoty účastníkov tohto vzťahu, nie je správny.

Právna teória i prax číni rozdiel medzi pravou a nepravou retroaktivitou. Pre pravú retroaktivitu platí, že lex posterior ruší (neuznáva) právne účinky v dobe účinnosti legis prioris, prípadne vyvoláva alebo spojuje práva a povinnosti subjektov s takými skutočnosťami, ktoré v dobe účinnosti legis prioris nemali povahu právnej skutočnosti. V prípade nepravé retroaktivity „nový zákon síce nezakladá právne následky pre minulosť, avšak buď povyšuje minulé skutočnosti za podmienku budúceho právneho následku (jednoduchú výlučnosť) alebo modifikuje pre budúcnosť právne následky podľa skorších zákonov založené ... nepravé spätné pôsobenie zákona znamená len, že nový zákon zachycuje (právne kvalifikuje) minulé skutočnosti, alebo že sa dotýka (modifikuje, ruší) existujúce právne následky.

Všeobecne v prípadoch časového stretu starej a novej právnej normy platí nepravá retroaktivita, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa i právne vzťahy, vzniknuté podľa zrušenej právnej normy, riadia novou právnou normou. Vznik právnych vzťahov, existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, právne nároky, ktoré z týchto vzťahov vznikli, ako i vykonané právne úkony, sa riadia zrušenou právnou normou (dôsledkom opačnej interpretácie stretu právnych noriem by bola pravá retroaktivita). Aplikuje sa tu princíp ochrany minulých právnych skutočností, najmä právnych konaní. Pokiaľ u pravej retroaktivity platí zásada všeobecnej neprípustnosti, za ktorej existujú striktné obmedzené výnimky prípustnosti, u nepravé retroaktivity platí naopak zásada všeobecnej prípustnosti, u ktorej existujú výnimky jej neprípustnosti.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, teda pokiaľ súd prvého stupňa rozhodoval o nároku navrhovateľa na zaplatenie žalovanej sumy ako práva zo spotrebiteľskej zmluvy v čase, keď už vstúpilo do účinnosti ustanovenie § 5b zákona č. 205/2007 Z.z. (na základe novely vykonanej zákonom č. 102/2014 Z.z. účinnou od 01.05.2014), bol oprávnený (a zároveň povinný) prihliadať aj bez návrhu na premĺčanie nároku, keďže v danom prípade platí nepravá retroaktivita, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa riadia i právne vzťahy, ktoré vznikli aj podľa predchádzajúcej právnej normy. Vznik právnych vzťahov, existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, právne nároky (vyplývajúce zo zmluvy o preprave osôb) sa posudzujú podľa doterajších predpisov. Z uvedeného je potom zrejmé, že súd prvého stupňa správne na premĺčanie nároku navrhovateľa v tomto konaní prihliadal; na základe princípu nepravé retroaktivity právnych noriem (starej aj novej právnej úpravy) nebol preto povinný prihliadať na podmienky uvedené v § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t.j. prihliadať na premĺčanie dlhu iba na námietku dlžníka.

Vzhľadom na uvedenú argumentáciu, pokiaľ súd prvého stupňa návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

V odvolacom konaní plne úspešnému odporcovi vzniklo podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému navrhovateľovi. Odporca si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát krajského soudu toto rozhodnutí přijal poměrem hlasů 3:0.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není možné podat odvolání.